

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Hämeen liitto
Regional Council of Häme

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

PYHIINVAELLUS

Päätarina: Oliver ja aarre

Nuori mies Oliver Kossler on saapunut kaukaa Suomeen. Hän on kulkenut pitkiä matkoja ja tullut vähitellen kohti pohjoista. Matkalla kulkijoilta hän on kuullut tarua, että pohjoisesta voisi löytää aarteen.

Hän on kuunnellut salaa kahta kulkijaa, jotka puhuvat aarteesta, jonka löytää vaeltamalla pyhästä paikasta toiseen ja keräämällä tietoa paikan päällä.

Yön tullen Oliver varastaa kulkijoilta listan paikoista, joissa hänen pitäisi käydä. Oliver kohtaa yllätyksekseen paljon pyhiinvaeltajia samoilla reiteillä ja alkaa vähitellen miettiä, että mitä jos kysymys ei olekaan mistään maallisesta aarteesta. Hän tuntee itsensä huijatuksi, mutta jatkaa sitkeästi ja kuuntelee joka paikassa kerrottavia tarinoita tarkasti.

Toiset tarinat vievät hänet kauas ajassa taaksepäin, ja hän saa paljon ajateltavaa jokaisesta tarinasta. Monet kohtalot koskettavat häntä.

Joidenkin mielestä hän ei ole oikea pyhiinvaeltaja, joidenkin mielestä hän on vasta matkansa alussa. Mutta sitkeästi hän jatkaa eteenpäin ja suorittaa hänelle annettuja tehtäviä.

Hämeenlinnan kirkko ”Kaupunki on tulella”

Hämeenlinnan kirkon suntio Osmo kuulee sakastiin itkua. Kirkkosalista hän löytää pienen pojan nyyhkyttämästä.

”Kaupunki on tulella! Kirkas ääni kiirii amfiteatterin muotoisessa salissa.”

”Kuka se täällä on piilossa?” kysyy Osmo ystävällisesti.

”Minä se vain, Sibeliuksen Johan, tai Janneksihan minua kutsutaan.”

Osmo vie pojan ikkunan ääreen. Ulkona on rauhallista ja Kirkkopuisto hehkuu ruskan värejä.

”Rauhoituhan nyt ja kerro, mistä moinen hätä!”

”Olin ongella Vanajaveden rannassa ja onkikaverini kertoi yli kolmekymmentä vuotta sitten tapahtuneesta kaupunkipalosta, joka tuhosi lähes koko kaupungin, mutta kirkko säilyi. Ehkä kuvittelin tai nukahdin ja näin unta tulipalosta. Se tuntui niin todelliselta! Juoksin kirkkoon turvaan.”

Samassa Jannen silmät kirkastuvat, hän katsoo ympärilleen.

”Täällä Pohjolan Pantheonissa voi kuvitella olevansa Roomassa!”

Urkuparvelle kiivennyt kanttori alkaa soittaa kuulaalla oboe-äänikerralla. Janne asettuu kirkonpenkkiin selälleen, silmät kiinni.

Unelman voi lukea tulevan säveltäjämestarin kasvoilta: ”Tuollaista kauneutta tahdon itsekin luoda elämässäni”.

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Hämeen liitto
Regional Council of Häme

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Rengon kirkko: Pyhän Jaakon kirkossa

Vaeltajan kaapu on haalistunut, jalkineet kuluneet eikä matkassa ole kepin lisäksi kuin pieni säkki olalla, mitä lie sen sisällä. Pitkään hän seisoo kirkon ovella ennen kuin astuu sisälle Pyhän Jaakon kirkkoon. Hän kumartaa päänsä, käsi tekee ristin merkin rintaan ja hiljaa istuu vaeltaja kirkon viimeiseen penkkiin. Vain huulet aavistuksen liikkuen hän lukee Pyhän Jaakon rukousta:
"Valtias, Herra, joka lähestyt meitä armolla ja laupeudella, ja olet antanut meille, kurjille, syntisille ja arvottomille palvelijoillesi rohkeuden seistä pyhän uhrialttarisi edessä..."

Rukouksen luettuaan vaeltaja katselee ympärilleen ja näkee kirkon kauneuden, sen vanhat alttaritekstiilit ja kynttilänjalat, sen käytössä kuluneet penkit. Kirkon muoto on niin erilainen, kahdeksankulmainen ja isoista ikkunoista tulvii valoa. Mielen valtaa kiitollisuus.

Kirkon ulkopuolella vastaan tulee toinen vaeltaja.

"Mistä kaukaa tulet? Pyhiinvaelluksella minäkin", nuori mies sanoo.

"Ei pitkältä, mutta aikojen takaa. Mene sisälle, siellä on rauha", vaeltaja vastaa hymyillen.

Hauhon kirkko: Bartimeus

Vanha Bartimeus kuuntelee Hauhon kirkon kellojen soittoa, vanhin niistä on vanhempi kuin hän itse. Vaikka vanha on hänkin, yksi Suomen vanhimmista vaivaisukoista.

Nykyään Bartimeus saa seistä sisällä, mutta aikoinaan hän asui kirkon pihalla. Isovihan aikaan, 1700-luvun alussa, hänen kimppuunsa kävi joukko kasakoita, iskien häntä miekalla keskelle päätä ja vieden hänen rahalippaansa. Vieläkin päässä näkyy syvä lovi.

Bartimeus pitää omasta kotikirkostaan paljon, vaikka on hän nähnyt muutakin maailmaa. Hän on kiertänyt näyttelyissä ympäri Suomen ja matkustipa hän kerran pehmustetussa vaneriarkussaan Roomaan asti! Eikä hän palannut Italiasta kotiin tyhjin käsin, lippaaseen oli lahjoitettu liiroja.

Pian kirkkoon alkaa saapua väkeä jumalanpalvelukseen. Sokea Bartimeus seisoo käsi ojossa, tukien toisella kädellä rahalipasta rintaansa vasten. Monet lapset haluavat kätellä hänen uurteisia käsiään ja pudottaa kolikon lippaaseen. Bartimeus lahjoittaa keräämänsä varat kirkon diakoniatyön hyväksi.

Vanajan kirkko: Vanha Aksel ja saarnastuoli

Lähes elinikänsä seurakuntaa palvellut pastori Aksel kulki Vanajan kirkon seinustaa ja kosketti yhtä kirkon suurista nurkkakivistä. Se tuntui kylmältä hallayön jälkeen, vaikka päivisin aurinko vielä lämmitti alkusyksyn säteillään.

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Hämeen liitto
Regional Council of Häme

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Aksel kiipesi lempipaikkaansa, kirkon harvinaiseen ulkoiseen saarnastuoliin. Aksel oli aina iloinnut siitä, että Vanajan kirkon länsipäätyyn oli rakennettu tuo paikka. Se on aikoinaan ollut käytössä suurina juhlapyhinä, kun kirkko täyttyi. Sieltä on myös luettu maallisen hallinnon alaan kuuluvia tiedotuksia ja kuulutuksia. Nykyään saarnastuolia käytetään harvoin, mutta Aksel on nauttinut noista kerroista, kun on saanut saarnata alas kerääntyneelle kirkkoväelle. Olihan kirkko sisältäkin tunnelmallinen, mutta varsinkin kauniina kesäpäivinä oli mukavaa puhua seurakunnalle ulkona.

Muutamaa päivää myöhemmin Aksel nukkui pois. Hänet siunattiin ja haudattiin Vanajan kirkon viereiselle hautausmaalle. Mutta joskus kirpeinä alkusyksyn aamuina, auringonsäteiden lävistäessä usvan, voit nähdä Akselia muistuttavan hahmon saarnastuolistaan

Pyhän Laurin kirkko: Ilmarin paluu

Rankka työ ja pitkä elämä näkyivät 61-vuotiaan miehen kasvoilla syvinä uurteina ja liikkuminen oli varsin hidasta ja vaivalloista. Ilmari oli kuitenkin vielä kerran halunnut tulla sunnuntaina jumalanpalvelukseen.

Ilmari istui kirkon penkissä ja muisteli, kuinka hän syyskuussa 1520 oli nuorena miehenä osallistunut kirkon vihkipuolustukseen. Vielä tuolloin hän ei tiennyt, että hänet siellä myöhemmin kastettaisiin ja siitä tulisi hänelle tärkeä pyhä paikka.

Ilmari näki omien käsiensä jäljen tiilestä holvatussa sisäkatossa, mutta oli hän ollut mukana tekemässä niin pohjoispuolen sakaristoa kuin eteläpuolen asehuonetta.

Ilmaria edelleen puistatti kirkon rakennuttajan kohtalo. Jo ennen kirkon vihkimistä mies oli mestattu Hämeenlinnassa. Aikaisemmin Ilmaria oli kirkossa usein jopa pelottanut, esimerkiksi puolitoistametriseen puuristiin käsistä ja jaloista naulattu mies oli tuntunut hyvin oudolta. Nyt hän tiesi, että se oli Jeesus Kristus.

Hattulan srk: Kirkonrakentajain tarjouskilpa

Oli joulunalusaika 1851. Erik istui Mierolan kestikievarissa. Matka Tampereelta painoi, jännittikin. Tarjousta oli tarkkaan laskenut ja 5 690 hopearuplaa kirkon rakentamisesta olisi sopuhinta. Hyvin jäisi hänellekin, kunhan vaan saisi urakan.

Kymmenen vuotta oli Suomen suuriruhtinaskunnan senaatin päätöksestä, jonka mukaan uusi kivikirkko oli rakennettava Rahkoilan mäelle. Tontin oli Herrastuomari E. Puontila lahjoittanut ehdolla, että hänet vapautettaisiin päivätöistä kirkon rakentamisessa. Kirkon piirustukset oli tilattu Grandstedtilta. Muutaman vuoden odotuksen jälkeen lehdestä luettiin miehen kuolleen. Piirustukset oli lopulta saanut valmiiksi intendentti E.B.Lohrmann. Seudulla oli vastustusta rakentamiseen liittyen. Erik uskoi kaikkien olevan tyytyväisiä, kunhan ylväs kirkko valmistuisi.

Rakennustyön urakkahuutokauppa saatiin päätökseen. Erik valittiin. Hieman miestä harmitti, että paikkakunnalla häntä ei tunnettu ja takaajistakin heräsi epäilyksiä. Erik kuitenkin uskoi, että asiat järjestyvät ja työt päästään aloittamaan heti ensi vuonna.

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Hämeen liitto
Regional Council of Häme

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Pyhän Ristin kirkko, Hattula: Punainen tiiliviitta

Ingeborg istuu kiikkerässä veneessä Vanajan aaltojen nostaessa vettä veneen pohjalle. Kunhan ei myrsky nousisi. Matka linnan hovista Pyhän Ristin kirkolle kestää tovin. Ingeborg on odottanut pitkään nähdäkseen kirkon Ruotsista palattuaan. Onkohan valmiiksi saatu? Joku tiesi kertoa, että seiiniä oli maalauksin koristeltu sekä Liedon mestarin puuveistoksia sinne tuotu. Kuinka jännittävää.

Pyhiinvaeltajat ovat samaa vesireittiä kulkeneet vastauksia etsiessään. Kuningatar Margareeta oli kehottanut sielunsa rauhan puolesta tekemään pyhiinvaellusmatkoja myös Hattulaan. On Ingeborgin vaeltajia linnalla majoittanut, matkalaisille ruokaa tarjonnut.

Kokka karahtaa rantahiekkaan ja ilma on kirkastunut. Auringon säteet osuvat veteen ja tanssivat laineilla. Kirkko siintää ylväänä mäen päällä, kuin linnan sisarus, punaisessa tiiliviitassaan. Kirkossa alttarin suojissa on Pyhän Ristin reliikki, mistä ihmeestä se sinne onkin päätynyt. Sanovat, että sillä on ihmeitä tekevä voima. Ingeborg kävelee hiljaa kirkkoa kohti.

Tyrvännön kirkko: Ihme

Ei Vasili siitä mielellään puhunut, kysyttäessä kyllä kertoi. Kouluttautunutta miestä kuunneltiin, vaikka epäilijöitäkin riitti. Näille Vasili viittasi kintaalla, eihän hän itsekään täysin tapahtunutta ymmärtänyt.

Vuosi oli 1838. Vasili Uschkakoff oli kauppamatkalla, kantamuksina kauppatavaraa kauppiaille joulua varten. Jäillä kulkiessaan oli aina erityisen tarkkana. Rauttunselkää ylittäessään pahin kuitenkin tapahtui. Mies putosi jäihin, vajoten kohti mustaa pohjaa hyisessä vedessä. Vasili havahtui jään päältä makaamasta, pakkasen nipistäessä poskiaan. Tavarat tallessa vierellään, vaatteet vettä valuvina.

Tapahtumasta oli muutama viikko. Kotimatalla Tyrvännön kirkosta Vasili kertasi kirkkoherran sanoja mielessään. Lindeqvist oli vuolaasti kiitellyt Vasilin lahjoitusta, jolla hankkivat tinatun läkkipeltisen ristin kirkon katonharjaa koristamaan.

Nöyränä Vasili katsoi ylöspäin ja kiitti vielä kerran saamastaan suojelusta. Ihme se oli ollut, kyllä hän oli siitä varma. Ajatus kääntyi lähestyvään jouluun ja syntymäpäivään, joulun lapsi hänkin.

Päätarina jatkuu:

Lopulta Oliver on kulkenut koko listansa loppuun. Hän on kuullut ja nähnyt paljon, ja hän tajuaa, että enää ei ole tarvetta kulkea eteenpäin. On vain tarve pysähtyä, olla hiljaa ja ajatella. Ei ole kiire enää minnekään, voi olla juuri siinä missä on, kaikessa rauhassa tässä ja nyt. Kauneuden ja pyhyiden keskellä.

Vanha mies lähestyy Oliveria sen näköisenä, että hänellä on jotain sanottavaa tai kysyttävää.

”Sinä olet sitten löytänyt sen. Aarteesi.”

Oliver katsoo miestä tarkemmin ja tajuaa punastuen, että tämä oli toinen niistä miehistä, joilta hän varasti listan käytävistä paikoista.

”Ei, en”, kieltää Oliver.

”Mietipä uudelleen”, mies sanoo ja istuu kaikessa rauhassa Oliverin viereen.

Oliver miettii ja tulee yhtäkkiä ajatelleeksi, että tämäkö oli kaiken tarkoitus.

”Olet oikeassa”, mies sanoi, ”me näimme, että kaipaavat rauhaa, ja sen löysit. Todellisen aarteiden, nauti siitä nyt rauhassa. Ja anna lista seuraavalle sitä tarvitsevalle parhaalla katsomallasi tavalla. ”

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa

EU:lta
2014–2020

Hämeen liitto
Regional Council of Häme

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES